

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 17Csp/69/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2118206567
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Johana Máčajová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2020:2118206567.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava v konaní pred sudcom JUDr. Johanou Máčajovou, v právnej veci sporu žalobkyne: L. O., F.. XX.XX.XXXX, T. C. C. XXX, zastúpená: JUDr. Gabriel Almáši, s.r.o., advokátska kancelária so sídlom Šumavská 3, Bratislava, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., IČO: 35 792 752, Pribinova 25, Bratislava, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Kubániho 16, Bratislava, o zaplatenie 1.693,26 Eur s prísl. , takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu vo výške 1.693,26 Eur s úrokom z omeškania 5% ročne zo sumy 1.693,26 Eur od 13.06.2019 do zaplatenia.

II. Žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsah.

odôvodnenie:

1. Dňa 08.08.2018 bolo súdu doručené podanie žalobcu označené ako „Žaloba o určenie neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy, žaloba o určenie neplatnosti zmluvy pre množstvo neprijateľných podmienok, žaloba o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov pre absenciu zákonných náležitostí a ochranu práv spotrebiteľa“, súčasťou podania bol aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia

2. Žalobca žalobu odôvodnil tým, že dňa 17.05.2005 uzavrel žalobca so žalovaným úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXX. Ide o formulárovú typovú, predtlačенú spotrebiteľskú zmluvu, ktorá sa stala právnym rámcom na poskytnutie finančných prostriedkov. Zmluvu považuje žalobca za problematickú a z eurokonformného hľadiska za neudržateľnú. V zmluve sú okrem iného neprijateľné podmienky a ustanovenia v rozpore s § 54 ods. 1 a inými kogentnými ustanoveniami zákona (nečitateľnosť zmluvných podmienok, neprijateľná rozhodcovská doložka, sankčné poplatky, dohoda o zrážkach zo mzdy a pod.). Jej platnosť bude musieť posúdiť súd. Súčasťou typovej formulárovej zmluvy, ktorej znenie bolo vopred pripravené zo strany veriteľa, je aj Dohoda o zrážkach zo mzdy. Žalovaný napriek spornosti veci požiadal zamestnávateľa žalobcu - spoločnosť E. J., J..S..Z.., S.O. XX, XXX XX T. o vykonávanie zrážok zo mzdy. Napriek skutočnosti, že neexistuje žiadne súdne rozhodnutie, ktoré by uložilo žalobcovi povinnosť plniť, vykonávajú sa mu zrážky zo mzdy bez ohľadu na existenciu sporu. Veriteľ výšku dlhu sám jednostranne diktuje a bez akéhokoľvek odsúhlasenia súdom. O vykonávaných zrážkach žalobca priložil potvrdenie od svojho zamestnávateľa zo dňa 01.08.2018.

Žalobca považuje inštitút Dohody o zrážkach zo mzdy za rozporný s právom Európskej únie, a teda aj v predmetnej veci za neplatný (§ 39 Občianskeho zákonníka). Pre rozhodnutie predmetnej veci je zásadný výklad buď Ústavného súdu alebo Súdneho dvora Európskej únie. Žalobca uvádza, že podľa vnútroštátneho práva - § 551 Občianskeho zákonníka tzv. mimosúdne zrážky zo mzdy umožňujú postihovať majetok dlžníka a dlžník ich nedokáže priamo zastaviť aj napriek neexistencii súdneho rozhodnutia, ktoré by judikovalo sporný právny vzťah. Moc nad majetkom je koncentrovaná v rukách veriteľa. Takýto inštitút sa tak dostáva do zásadnej kontroverzie s právom Európskej únie a čl. 7 Ústavy

SR (rozpor s medzinárodnou zmluvou). Spotrebiteľ je v slabšej pozícii z hľadiska informovanosti i vyjednávacej pozície.

Súdny dvor EÚ vo viacerých svojich rozhodnutiach zdôrazňuje v rámci spotrebiteľskej kontraktácie nerovnováhu na úkor spotrebiteľa a dôvodnosť ex offa ochrany. Následne cituje viaceré rozhodnutia a smernice Rady.

Inštitút Dohody o zrážkach zo mzdy nie je založený na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstve. Výška pohľadávky síce môže mať oporu v zmluve, ale pri zmluve so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia súdu alebo inej objektívnej inštitúcie je relevantné ex offa súdne preskúmanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť.

Žalobca ďalej poukazuje na rakúsku právnu úpravu. Na rozdiel od rakúskeho práva, slovenská právna úprava neumožňuje ani spotrebiteľovi a ani jeho zamestnávateľovi namietať priamo mimosúdny akt veriteľa, povahu a výšku dlhu a zároveň mimosúdne zastaviť zásah do majetku spotrebiteľa zrážkami zo mzdy, a to napriek tomu, že veriteľ je súkromnou osobou a jeho moc siahať na majetok spotrebiteľa nie je delegovaná žiadnou verejnoprávnou inštitúciou a nie je ani inak odvodená od verejnej moci.

Žalobca uvádza, že ani v prípade upustenia od použitia Dohody o zrážkach zo mzdy nemá bez presného vyhlásenia veriteľa istotu, že veriteľ v budúcnosti opätovne nevyzve jeho zamestnávateľa na vykonávanie zrážok zo mzdy a že autoritatívne nestanoví výšku pohľadávky, vrátane spornej časti pohľadávky. Podľa žalobcu v čase uzavretia zmluvy nedokázal vyhodnotiť zmluvné podmienky a poukázať na tie, ktoré sú neprijateľné. Nedokázal ani rozpoznať nesúlady inštitútu dohody o zrážkach zo mzdy s právom EÚ.

Žalobca vo svojom návrhu uvádza, že žalovaný už vyzval jeho zamestnávateľa, aby vykonával zrážky zo mzdy a tieto aj vykonáva. Obava, že žalovaný naplní zásah do jeho majetku bez súdneho prieskumu zmluvných ustanovení a bez toho, aby bol známy výklad újného práva, sa tak reálne naplnila. Ak je dohoda o zrážkach zo mzdy v rozpore s újným právom, je nepripustné, aby sa použil tento problémový zabezpečovací inštitút.

3. Žalovaný sa k žalobe vyjadril podaním zo dňa 01.04.2019 (č.l. 32 a nasl.), namieta nedôvodnosť žaloby. Tvrdenia o predformulovanom znení či individuálnom nedohodnutí považuje za neúčinné. Predformulované znenie spotrebiteľských dokumentov je prirodzenou súčasťou úverových produktov a všeobecne spotrebiteľských vzťahov. Na základe samotnej skutočnosti, že nejaký zmluvný dokument bol vopred pripravený, nemožno tvrdiť, že jeho uzatvorenie nebolo v súlade s právom.

Žalovaný popiera tvrdenia žalobcu o neprijateľnom charaktere Dohody o zrážkach zo mzdy, nakoľko Dohoda o zrážkach zo mzdy je zákonný spôsob zabezpečenia pohľadávky (§ 551 Občianskeho zákonníka). Žiadny právny predpis účinný v čase uzatvorenia zmluvy a ani v súčasnosti neuvádza, že uzatvorenie dohody o zrážkach zo mzdy je nepripustné.

Neprijateľnou podmienkou z povahy veci teda nie je taká dohoda, ktorá kopíruje/preberá obsah zákonnej úpravy. Toto vyplýva výslovne aj zo smernice Rady 93/13/EHS, podľa ktorej sa ustanovenia smernice (upravujúcej neprijateľné podmienky) nepoužijú na podmienky, ktoré odrážajú zákonné ustanovenia členského štátu. Výslovne to vyplýva z článku 1 odstavec 2 smernice Zmluvné podmienky, ktoré odrážajú záväzné zákonné alebo regulačné ustanovenia a ustanovenia alebo zásady medzinárodných dohôrov, ktorých sú členské štáty alebo spoločenstvo zmluvnou stranou, najmä v oblasti dopravy, nepodliehajú ustanoveniam tejto smernice. Dňa 23.12.2015 nadobudol účinnosť zákon č. 438/2015 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa aj zákon o spotrebiteľských úveroch. Podľa jeho znenia (§ 9 ods. 13) bolo určené, že záväzky z úverovej spotrebiteľskej zmluvy je možné zabezpečiť len dohodou o zrážkach zo mzdy, ručením a záložným právom.

Dohoda o zrážkach zo mzdy je zákonný spôsob zabezpečenia pohľadávky, pre ktorej uplatnenie sa žiadne súdne rozhodnutie o pohľadávke nevyžaduje ani nepredpokladá, ani žiadna súdna kontrola, ale existencia právnej skutočnosti, napr. porušenie povinnosti vyplývajúcej zo zmluvy, v tomto prípade nesplácanie dohodnutých splátok. Tento zabezpečovací inštitút nebol zo spotrebiteľského práva zákonodarcom vylúčený ako nepripustný, ako sa napr. stalo pri zabezpečovacom prevode práva k nehnuteľnosti (platí tzv. teória racionálneho zákonodarstva).

Medzi žalobcom (ako dlžníkom) a žalovaným (ako veriteľom) bola uzavretá dňa 28.09.2012 individuálnym spôsobom Zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX (žalobcom zjavne uvedená nesprávna zmluva aj dátum). Pri jej uzavretí bol žalobcovi predložený aj návrh dohody o zrážkach zo mzdy. Z obsahu uvedeného pritom nemožno objektívne zistiť, že by žalobca poprel možnosť prečítania, resp. oboznámenia sa s obsahom dohody. Žalobca obsah uzavretej dohody následne nespochyboval, iné začal tvrdiť až dodatočne.

Ochrana spotrebiteľa je založená na ochrane „priemerného spotrebiteľa“. Pri poskytovaní ochrany v zmysle právneho poriadku nie je možné a ani súdny orgán nie je oprávnený prekročiť rozsah ochrany poskytovanej priemernému spotrebiteľovi.

Žalovaný v ďalšom popiera argumentáciu o údajnej neurčitosti vymedzenia pohľadávky. Všetky pohľadávky sú kauzálne spojené/prepojené práve vymedzením právneho titulu ich vzniku na zmluvu o revolvingovom úvere. Určenie zabezpečovanej pohľadávky nemusí byť v zmysle zákonnej úpravy len číselné, ale môže byť uskutočnené každým spôsobom, na základe ktorého sa pohľadávka dá identifikovať. V prípade pohľadávky je zrejmé, že základným spôsobom jej identifikácie je identifikácia právneho vzťahu, z ktorého táto pohľadávka vzniká. Právny vzťah (resp. dôvod) vzniku pohľadávky je základný spôsob identifikácie pohľadávky. Určitosť právneho úkonu znamená také vyjadrenie obsahu právneho úkonu, na základe ktorého sa dá posúdiť, aký je obsah vzájomných práv a povinností. (poukaz na rozsudok OS Prešov, č.k. 9C/171/2015).

Tvrdenie žalobcu o tom, že zabezpečovaná pohľadávka musí byť v dohode o zrážkach presne a úplne konkretizovaná, je v rozpore s ustanoveniami noriem, ktoré slúžia na výklad obsahu právneho úkonu v zmysle § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Podľa uznesenia NS SR sp. zn. 1Cdo 191/2009, záver o neurčitosti alebo nezrozumiteľnosti právneho úkonu predpokladá, že ani jeho výkladom nemožno dospieť k nepochybnému poznaniu, čo chcel účastník prejavíť (§ 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka). (Poukaz na rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo 81/2011 ohľadne určitosť a zrozumiteľnosť právneho úkonu). Označenie pohľadávky, ktorej sa zabezpečenie týka, ako určitý nárok z konkrétneho právneho vzťahu (v tomto prípade zmluvy o revolvingovom úvere s konkrétnym číslom) je v tomto prípade z hľadiska identifikácie zabezpečenej pohľadávky dostatočne určité, pretože pohľadávka(y) sa nezameniteľne identifikuje z hľadiska osoby oprávnenej a povinnej a z hľadiska určenia právneho vzťahu (právneho dôvodu) zabezpečovanej pohľadávky. Exaktné uvedenie výšky pohľadávky nie je v zmysle žiadnej právnej normy, ani všeobecných požiadaviek na určitosť právneho úkonu potrebné.

Žalovaný popiera nárok žalobcu na primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1.000 Eur. Ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. vychádza z predpokladu konkrétneho porušenia, ktoré namietal a uplatňoval spotrebiteľ a na základe tohto konkrétneho porušenia prijatý záver o porušení práva spotrebiteľa, pričom k takému doposiaľ nedošlo. V čase uzavretia zmluvy zákon č. 250/2007 Z.z. ani nebol prijatý. Rovnako namietá nedôvodnosť návrhu na určenie neplatnosti úverovej zmluvy (pre absenciu vecných a zákonných dôvodov pre takéto rozhodnutie) a tiež aj návrhu na určenie bezúročnosti úveru (zákon č. 258/2001 Z.z. takéto určenie resp. stav neupravoval). Vzhľadom na uvedené žiada žalobu v celom rozsahu zamietnuť a žalovanému priznať nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

4. Žalobkyňa vo svojom ďalšom vyjadrení zo dňa 12.06.2019 (č.l. 61 a nasl.) uviedol, že Dohoda o zrážkach zo mzdy je typickou predtlačенou formulárovou zmluvou, obsah žalobkyňa nemohla ovplyvniť, jej podpisom bolo podmienené aj poskytnutie úveru. Dohoda o zrážkach zo mzdy obsahovala iba výšku poskytnutého úveru, neobsahovala celkovú výšku pohľadávky, ktorú zabezpečuje, uvedený nedostatok spôsobuje jej neplatnosť podľa § 37 od.1 OZ, keď v čase uzatvárania Dohody musí byť zabezpečovaná pohľadávka presne identifikovaná, inak by dlžník nemohol platne prejavíť vôľu uspokojiť pohľadávku veriteľa týmto zabezpečovacím prostriedkom. Dohoda o zrážkach zo mzdy je zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, je v rozpore s § 53 OZ, umožňuje dodávateľovi siahnuť na majetkové práva spotrebiteľa aj za predpokladu, že si nároky uplatňuje z neprijateľných klauzúl. Poukázal pritom na rozsudok OS Trnava sp.zn. 19Csp 34/2018. Žalobkyňa pri uzatváraní Dohody nemala možnosť túto odmietnuť, nemala právo ju vypovedať, odstúpiť od nej, alebo inak ukončiť pred splatením pohľadávky. Ďalej poukazuje na to, že žalovaná vyzvala zamestnávateľa na výkon zrážok dňa 29.11.2017, pričom zmluva bola uzatvorená 17.05.2005, výška úveru bola 1.196,57 Eur, počet splátok 36. V čase žiadosti o výkon zrážok tak bola pohľadávka premlčaná, akékoľvek ďalšie zrážky zo mzdy by boli vykonávané na úhradu premlčanej pohľadávky. V zmysle oznámenia zamestnávateľa žalobkyne jej boli do dňa 10.06.2019 zrazené sumy vo výške 1.693,26 Eur, sumy boli poukázané žalovanému na účet. Nakoľko uvedené sumy boli zrazené na základe neplatnej Dohody o zrážkach zo mzdy, ide o bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného, ktoré žalobkyňa žiada vydať. Ako predbežnú otázku tak súd posúdi platnosť uvedenej Dohody o zrážkach zo mzdy. Žalobca zmenil tak žalobný petít, žiadal uložiť povinnosť žalovanej v znení: Žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyňu sumu vo výške 1.693,26 Eur s úrokom z omeškania 5% ročne zo sumy 1.693,26 Eur od 13.06.2019 do zaplatenia.

5. Súd vo veci nariadil pojednávanie, vec v zmysle § 180 CSP prejednal v neprítomnosti právneho zástupcu žalovaného, ktorý požiadal o ospravedlnenie z pojednávania a žiadal rozhodnúť v jeho neprítomnosti a žalobu zamietnuť. Súd vo veci vykonal dokazovanie prednesom zástupcu žalobcu, oboznámením listinných dôkazov tvoriacich obsah spisu, a to Zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 17.05.2005, Dohoda o zrážkach zo mzdy zo dňa 17.05.2005, žiadosť o vykonávanie zrážok zo mzdy zo dňa 29.11.2017, potvrdenie k výkonu zrážok zo mzdy zo dňa 01.08.2019 a zo dňa 10.06.2019, vyjadrenie žalovaného zo dňa 01.04.2019 (č.l. 32), vyjadrenie žalobcu zo dňa 12.06.2019 spolu s návrhom na zmenu petitu žaloby(č.l. 61 a nasl.) a ustálil nasledovný skutkový a právny stav veci:

6. Medzi stranami sporu bola dňa 17.05.2005 uzatvorená Zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, požadovaná výška revolvingového úveru bola 3.386,58 Eur (102.024 Sk), poplatok za uzatvorenie zmluvy je 49,79 Eur (1.500,- Sk), zmluvná odmena za poskytnutie úveru je 1.490,11 Eur (44.891,- Sk), splatnosť úveru bola stanovená v 36 mesačných splátkach po 94,07 Eur, poskytnutá čiastka úveru bola 1.196,57 Eur (36.048 Sk), zmluvná odmena za poskytnutie revolvingu je 1.061,14 Eur (31.968,- Sk), RPMN po poskytnutí úveru je 21,32 %, RPMN po poskytnutí revolvingu je 37,36 % .

7. Neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy o revolvingovom úvere sú Zmluvné dojednania predmetnej zmluvy (na druhej strane samotnej Zmluvy o úvere), kde v čl. 7 pod názvom Prílohy, písm. d) je ako súčasť uvedená Dohoda o zrážkach zo mzdy. Podpisom žiadosti o poskytnutie revolvingu uzatvorili strany zároveň uvedenú Dohodu o zrážkach zo mzdy. Z Dohody o zrážkach zo mzdy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 17.05.2005 (ďalej aj ako Dohoda) uzavretej medzi stranami sporu vyplynulo, že veriteľ (žalovaný) má voči dlžníkovi (žalobcovi) pohľadávku, ktorá vznikla tým, že poskytol žalobcovi na základe Zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX čiastku vo výške 102.024 Sk (t.j. 3.386,58,- Eur.) V zmysle zmluvy o revolvingovom úvere má dlžník právo, aby mu v prípade riadneho splácania úveru bola poskytnutá ďalšia čiastka v rámci tzv. revolvingov. Pohľadávka veriteľa voči dlžníkovi zabezpečená touto Dohodou je tvorené úverom, vrátane prípadných všetkých revolvingov poskytnutých dlžníkovi, zmluvnou odmenou podľa zmluvy, príslušenstvom, súčasťou sú aj vyúčtované zmluvné pokuty a náklady súdneho a rozhodcovského konania, ktoré preukázateľne vznikli. Na základe tejto Dohody je zamestnávateľ dlžníka povinný vykonávať v prospech veriteľa (žalovaného) mesačné zrážky zo mzdy žalobcu vo výške 2.834,- Sk (94,07 €) mesačne. V Dohode sa zároveň strany sporu dohodli, že pokiaľ nebude v ktoromkoľvek mesiaci zrážka zo mzdy vykonaná v dohodnutej výške (z akéhokoľvek dôvodu), ale vo výške nižšej, bude za účelom riadneho vyrovnania príslušných pohľadávok výška mesačných zrážok zo mzdy v najbližšom nasledujúcom mesiaci či mesiacoch zvýšená nad dohodnutú výšku, a to na najvyššiu prípustnú výšku v zmysle všeobecných záväzných predpisov upravujúcich rozsah zrážok zo mzdy pri výkone rozhodnutia, a to všetko do doby úhrady všetkých pohľadávok v omeškaní.

8. Zo žiadosti spoločnosti Anaco, s.r.o. splnomocnenej veriteľom- spoločnosťou Profi Credit Slovakia, s.r.o., o vykonávanie zrážok zo mzdy zo dňa 29.11.2017 vyplýva, že požiadal zamestnávateľa žalobcu o vykonávanie zrážok zo mzdy v zmysle Dohody o zrážkach zo mzdy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 27.04.2010 uzatvorenej medzi stranami sporu. Celkový dlh ku dňu 19.6.2017 vyčíslil v predmetnej žiadosti v sume 2.968,57 Eur.

9. Z potvrdenia zamestnávateľa žalobcu - spoločnosti E. J. H. J..S..Z., J. J. S.O. XX, T., vystaveného na žiadosť žalobcu zo dňa 01.08.2018 vyplýva, že spoločnosť Profireal v mesiaci jún 2007 predložila zamestnávateľovi žalobcu Dohodu o zrážkach zo mzdy, na základe ktorej boli žalobcovi vykonávané pravidelné mesačné zrážky zo mzdy vo výške 94,07 Eur (2.834,- Sk), pričom za obdobie od 6/2007 do 4/2009 bola žalobcovi zrazená suma 1.787,36 Eur (53.846,- Sk), uvedená suma bola odvádzaná na účet spoločnosti Profireal. Opätovne v mesiaci 12/2017 bola zamestnávateľovi žalobcu predložená predmetná Dohoda, avšak už od spoločnosti Anacco na dlžnú sumu 2.968,57 Eur, zamestnávateľ začal opätovne vykonávať zrážky, pričom bola zrazená suma 752,56 Eur.

10. Z potvrdenia zamestnávateľa žalobcu - spoločnosti E. J. H. J..S..Z., J. J. S. XX, T., vystaveného na žiadosť žalobcu zo dňa 10.06.2019 vyplýva, že od 01.12.2017 sú vykonávané žalobcovi zrážky zo mzdy vo výške 94,07 Eur mesačne, zrážky sú vykonávané na č. účtu J. XX XXXX XXXX XXXX XXXX, do dňa vystavenia potvrdenia bola zrazená suma 1.693,26 Eur. Uvedená suma je predmetom tohto žalobného návrhu.

11. Uznesením tunajšieho súdu č.k. 17Csp/69/2018 - zo dňa 17.06.2020 súd pripustil zmenu žalobného návrhu v znení žiadosti žalobcu zo dňa 12.06.2019: Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu vo výške 1.693,26 Eur s úrokom z omeškania 5% ročne zo sumy 1.693,26 Eur od 13.06.2019 do zaplatenia. Žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsah. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 20.06.2020.

12. Žalobca na pojednávaní dňa 22.06.2020 zotrval na podanej žalobe, pridržiaval sa svojej argumentácie uvedenej v písomných podaniach, žiadal rozhodnúť v zmysle upraveného petitu žaloby zo dňa 12.06.2019.

13. Podľa § 52 ods. 1 až 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy (ďalej len OZ"), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Ustanovenie § 52 ods. 2 vety tretej, podľa ktorého sa na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou.

Podľa § 53 ods. 1,2,3,5,6 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné. Ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériá jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 2 písm. a), b), d) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoSÚ“), je a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania, b) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti, zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa čl. 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Podľa § 3 ods. 1 OZ, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bezprávneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 34 OZ, právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú.

Podľa § 37 ods. 1 OZ, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 551 ods. 1 OZ, uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia.

Podľa § 41 OZ, ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (v znení účinnom ku dňu vzniku omeškania), výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky 2) platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky (hlavné refinančné operácie) ku dňu omeškania, t.j. 13.06.2019 bola vo výške 0,00 %.

14. V prejednávanvej veci sa žalobca podanou žalobou domáhal pôvodne určenia neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 17.05.2005, neplatnosti zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 17.05.2005, určenia, že úver je bezúročný a bez poplatkov a úhrady finančného zadostučinenia vo výške 1.000 Eur. Následne zmenil žalobný petit, žiadal uložiť povinnosť žalovanej v znení: Žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni sumu vo výške 1.693,26 Eur s úrokom z omeškania 5% ročne zo sumy 1.693,26 Eur od 13.06.2019 do zaplatenia. Uvedený nárok žalobca uplatnil titulom bezdôvodného obohatenia vzniknutého z neplatnej Dohody o zrážkach zo mzdy. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov konania. Uznesením tunajšieho súdu č.k. 17Csp/69/2018- zo dňa 17.06.2020 súd pripustil uvedenú zmenu žalobného návrhu, predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 20.06.2020.

15. Súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že nárok žalobcu uplatnený žalobným návrhom je dôvodný. Predmetná Dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená medzi stranami sporu je neplatným právnym úkonom, plnenie z takéhoto úkonu je plnením z bezdôvodného obohatenia, ktoré je žalovaný povinný v zmysle § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka vydať.

16. Súd má za to, že žalobcom predložená Dohoda o zrážkach zo mzdy predstavuje formulárovú zmluvu, do ktorej obsahu žalobca ako dlžník nemohol zasahovať. Obsah Dohody o zrážkach zo mzdy bol vopred určený žalovaným, Dohoda o zrážkach zo mzdy bola inkorporovaná do samotného textu zmluvy o revolvingovom úvere (bez možnosti odmietnutia), má bezpochyby spotrebiteľský charakter, bola uzavretá medzi podnikateľom a spotrebiteľom, má podobu štandardnej formulárovej zmluvy, ktorá je typická tým, že sa uzatvára vo viacerých prípadoch a že spotrebiteľ spravidla jej obsah nemení vzhľadom na formulárovú predtlač, pričom žalobca ako spotrebiteľ nemal možnosť odmietnuť zabezpečovací prostriedok poskytovaného úveru. Žalovaný tiež nepreukázal, že žalobcu poučil o následkoch uzavretia Dohody o zrážkach zo mzdy. Žalovaný neuniesol svoje dôkazné bremeno v zmysle ust. § 53 ods. 2

Občianskeho zákonníka o individuálnom dojednaní predmetnej Dohody. Vzhľadom na okolnosti daného prípadu a kontext predmetnej Dohody o zrážkach zo mzdy s predmetnou Zmluvou o úvere, keď nebolo zo strany dodávateľa preukázané, že žalobca ako spotrebiteľ mal možnosť ovplyvniť jej obsah resp. odmietnuť jej uzavretie, s poukazom na ust. § 53 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka bolo dôvodné ustáliť, že predmetná Dohoda nebola individuálne dojednaná, podliehala preto prieskumu súdu v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

17. Dohoda o zrážkach zo mzdy predstavuje zabezpečovací prostriedok peňažnej pohľadávky, ktorú uzatvára veriteľ s dlžníkom. Pre platnosť dohody o zrážkach zo mzdy sa vyžaduje, aby v čase uzatvárania dohody o zrážkach zo mzdy bola zabezpečovaná pohľadávka presne a úplne konkretizovaná, inak by dlžník nemohol platne prejaviť vôľu uspokojiť pohľadávku veriteľa prostredníctvom uvedeného zabezpečovacieho prostriedku. Pre takúto dohodu platia všeobecné ustanovenia o právnych úkonoch (§ 34 a nasl. OZ). Dohoda tak musí obsahovať označenie pohľadávky, o uspokojenie ktorej ide a výšku dohodnutých zrážok. Uvedené náležitosti predmetná Dohoda o zrážkach zo mzdy neobsahovala. Pokiaľ ide o výšku pohľadávky, ktorá mala byť zabezpečená, jej vymedzenie v znení: „...pohľadávka je tvorená úverom, vrátane prípadných revolvingov, zmluvnou odmenou podľa zmluvy, príslušenstvom, súčasťou sú aj vyúčtované zmluvné pokuty a náklady súdneho a rozhodcovského konania, ktoré preukázateľne vznikli.“ je neurčité a teda neplatné podľa § 37 ods. 1 OZ. Za neurčité súd považoval aj zmluvné dojednanie v Dohode o zrážkach zo mzdy týkajúce sa výšky splátok. Podľa dohody, ak nebude v ktoromkoľvek mesiaci zrážka zo mzdy vykonaná v dohodnutej výške, bez ohľadu na dôvod, má byť zrážka v nasledujúcich mesiacoch zvýšená nad dohodnutú sumu. Neurčitosť zmluvného dojednania o výške zrážok má za následok neplatnosť dohody.

18. Takto formulovaná Dohoda o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť prípadné neprijateľné zmluvné podmienky v zmluve o revolvingovom úvere, keďže iba predložením uvedenej Dohody zamestnávateľovi žalobcu a oznámením výšky jeho dlhu podľa vlastného uváženia žalovaného, je zamestnávateľ povinný vykonávať zrážky zo mzdy žalobcu bez toho, aby žalovaným požadovaná pohľadávka voči žalobcovi prešla súdnym prieskumom jej oprávnenosti. Je teda možné, že v rámci takto neurčito vyčíslenej pohľadávky žalovaného voči žalobcovi (všetky prípadné revolvingy, zmluvná odmena podľa zmluvy, príslušenstvo, súčasťou sú aj vyúčtované zmluvné pokuty a náklady súdneho a rozhodcovského konania, ktoré preukázateľne vznikli...), ktoré mali vzniknúť voči žalobcovi, teda ktoré do budúcnosti mali vzniknúť a vyplynúť zo zmluvy o revolvingovom úvere, sa môžu ocitnúť aj nároky, ktoré sú sporné a ktorých spornosť je takto vyňatá zo súdneho prieskumu. Inak povedané, sám žalovaný rozhodne o celkovej výške dlhu žalobcu ako spotrebiteľa voči žalovanému ako dodávateľovi, ktorý takto sám rozhoduje, že ním takto kvantifikovaná výška pohľadávky nebude vychádzať zo zmluvných podmienok, ktoré sú neprijateľnými. Výkon zrážok zo mzdy je tak súkromným procesom, ktorý nepodlieha nijakej kontrole primeranosti a žalobca je tak vystavený neprimeranému konaniu zo strany žalovaného ako dodávateľa. Uvedené ustanovenie predstavuje jednostranné neprimerané zvýhodnenie zmluvnej strany veriteľa, ktorý má byť bezpodmienečne uspokojený aj nad dohodnutú výšku mesačnej zrážky. Neprijateľné navyšovanie zrážok zo mzdy nad dohodnutú výšku predstavuje obchádzanie náležitostí dohody o výške mesačných zrážok zo mzdy. Takto formulovaná Dohoda o zrážkach zo mzdy zabezpečujúca neurčitú pohľadávku, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto zrážky žiadnym spôsobom zrušiť, resp. jednostranne Dohodu vypovedať, odstúpiť od nej, alebo ju inak jednostranne ukončiť, je tak neprijateľnou podmienkou spôsobujúcou výraznú nerovnováhu zmluvných strán, a teda v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná.

19. Podľa judikatúry Európskeho súdneho dvora v Luxemburgu je povinnosťou súdu ex offico skúmať neprijateľné podmienky aj bez námietky účastníka konania. Nerovný stav medzi spotrebiteľom a dodávateľom môže byť kompenzovaný iba pozitívnym zásahom, vonkajším vo vzťahu k samotným účastníkom zmluvy. Možnosť skúmať aj bez návrhu nekalú povahu podmienky predstavuje prostriedok vhodný na dosiahnutie výsledku stanoveného v čl. 6 Smernice 93/13/EHS, teda na zabránenie tomu, aby jednotlivý spotrebiteľ nebol viazaný nekalou podmienkou a zároveň na dosiahnutie cieľa stanoveného v čl. 7 Smernice. Je povinnosťou súdu postupovať v súlade s judikatúrou komunitárneho práva. Súdnym dvorom v Luxemburgu vo svojich rozhodnutiach opakovane zdôrazňuje, že nerovný stav medzi spotrebiteľom a dodávateľom služby (keďže zmluvné podmienky predkladá dodávateľ služby bez možnosti korekcie spotrebiteľa) môže byť kompenzovaný iba pozitívnym zásahom vonkajším vo vzťahu k samotným účastníkom zmluvy. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy tak umožňuje obísť dôležitý prvok únieového práva, a to ex offico súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach

a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v euronekonformnom procese zrážok zo mzdy na základe dohody o zrážkach zo mzdy zabezpečuje a umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly a na túto skutočnosť súd musí brať zreteľ.

20. Súd skonštatoval, že uvedená dohoda o zrážkach zo mzdy neobsahovala všetky zákonné náležitosti a zároveň predstavovala neprijateľnú podmienku, ktorá bola žalobkyni ako slabšej strane vnútené žalovaným pri podpise žiadosti o poskytnutie úveru. Žalovaný svojím postupom tak obchádza zákon a zároveň je jeho konanie aj v rozpore s dobrými mravmi. Ak žalovaný tak na základe uvedenej neplatnej Dohody o zrážkach zo mzdy si ako veriteľ uplatnil svoje právo a požiadal zamestnávateľa žalobcu o realizáciu zrážok zo mzdy, ktoré mu boli preukázateľne vyplatené, prijal plnenie titulom bezdôvodného obohatenia z neplatného právneho úkonu, ktoré plnenie je povinný vydať ako neoprávnený majetkový prospech. Z potvrdenia zamestnávateľa žalobcu spoločnosti E. J. H. J..S.Z., T., zo dňa 10.06.2019 vyplýva, že od 01.12.2017 do dňa vystavenia potvrdenia bola zrazená suma 1.693,26 Eur. Uvedená suma predstavuje bezdôvodné obohatenie. Na základe uvedeného, konštatujúc vznik bezdôvodného obohatenia vzniknutého plnením z neplatnej Dohody o zrážkach zo mzdy, súd tak žalobe v celom rozsahu vyhovel a žalovaného zaviazal na zaplatenie žalobcom požadovanej sumy, spolu s uplatneným úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne z priznanej sumy od 13.06.2019 do zaplatenia, nakoľko si ho žalobca uplatnil v súlade s vyššie citovanými ustanoveniami. Je nepochybné, že nárok na priznanie úroku z omeškania žalovanému prináležal už skôr, avšak súd viazaný žalobným návrhom zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania až od 13.06.2019 do zaplatenia.

21. Súd navyše v predmetnom prípade konštatuje, že predložením Dohody o zrážkach zo mzdy sa žalobca navyše domáhal zaplatenia premlčaných pohľadávok (úver bol uzatvorený v roku 2005, splatný v splátkach 36 mesiacov, tzn. splatným sa stal v roku 2008, dohody predložil zamestnávateľovi po 12/2017), pričom žalobca sa proti takémuto postupu žalovaného bránil vznesením námietky premlčania už v samotnej žalobe.

22. Súd uvádza, že v prípade, ak sa v odôvodnení nezaoberal konkrétnou námietkou strán konania, urobil tak preto, že daný argument a taktiež odpoveď naň nepovažoval pre rozhodnutie za rozhodujúce (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s.12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

23. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle ust. § 255 ods. 1 CSP, keď s ohľadom na výsledok sporu bol žalobca v konaní plne úspešnou stranou sporu. O výške trov konania rozhodne vyšší súdny úradník tohto súdu v zmysle § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje. Podanie treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.